Sjálfsbjörg
landssamband
hreyfihamlaðra

ÁRSSKÝRSLA 2021

Sjálfsbjörg landsamband hreyfihamlaðra

Lögð fram á landsfundi samtakanna
30. apríl 2022

Betra aðgengi – öllum í hag!

Útgefandi:

Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra

Hátúni 12, 105 Reykjavík

Sími: 5500-360, netfang: info@sjalfsbjorg.is

Ábyrgðarmaður:
Ósk Sigurðardóttir

Uppsetning, umbrot, prentun:
Gunnar Bjarni Guðmundsson / Pixel

Forsíða
Mynd af nýju merki Sjálfsbjargar landssambands hreyfihamlaðra
Hönnuður: Alexandra Ýr Bridde

EFNISYFIRLIT

Ávarp formanns 4

1. Stjórnir og starfsfólk 5
   1.1 Stjórn Sjálfsbjargar lsh 5
   1.2 Formenn aðildarfélaga Sjálfsbjargar lsh 5
   1.3 Starfsfólk 2020 6

2. Nefndir og starfshópar 8
   2.1 Kjörnefnd 8
   2.2 Laganefnd 8
   2.3 Hjálparliðasjóður Sjálfsbjargar 8
   2.4 Minningarsjóður Jóhanns Péturs Sveinssonar 8
   2.5 Medic Alert 8

3. Rekstrarmál – starfsemi 9
   3.1 Sjálfsbjargarheimilið 9
   3.2 Sjálfsbjargarhúsið 10
      3.2.1 Sagan 10
      3.2.2 Húsnæðismál 2021 10
   3.3 Fjölskylduhús Sjálfsbjargar 11
   3.4 Þekkingarmiðstöð Sjálfsbjargar 12
   3.5 Hjálpartækjaleiga Sjálfsbjargar 12

4. Fjármál 13
   4.1 Fjárhagsstaðan 13
   4.2 Starfsmannamál 13
   4.3 Helstu tekjupóstar og fjáraflanir 13
      4.3.1 Húsaleiga 13
      4.3.2 Happdrætti 14
      4.3.3 Hollvinir Sjálfsbjargar 14
      4.3.4 Styrkur ÖBÍ 14
      4.3.5 Nýjar fjáröflunarleiðir 14
      4.3.6 Heillaskeyti Sjálfsbjargar 14

5. Félagsmálin 15
   5.1 Landsfundur 2021 15

6. Málefnastarfið 18
   6.1 Aðgengismál 18

7. Upplýsingamál 20
   7.1 Klifur 20
   7.2 Ársskýrsla 20
   7.3 Vefsíður og samfélagsmiðlar 20
   7.4 Fjölmiðlasamskipti 20
   7.5 Heillaskeyti Sjálfsbjargar 20

8. Tengingar út í samfélagið 22

9. Helstu mál á fundum stjórnar Sjálfsbjargar lsh. 2021 23

10. Aðildarfélög Sjálfsbjargar lsh. og stjórnarfólk 31.12. 2021 26

11. Ársreikningur Sjálfsbjargar lsh. fyrir 2020 29

ÁVARP FORMANNS

Árið 2021 var sérstakt fyrir margra hluta sakir, en á þessu ári gafst líka tími til að vinna að ýmsum góðum verkefnum þó önnur hafi verið þyngri. Málaferlum Brynju hússjóðs hefði lokið á árinu ef ekki hefði verið fyrir að fv. stjórnarformaður Brynju sætti sig ekki við augljósa niðurstöðu og hafi áfrýjað málinu til Landsréttar. Af skemmtilegri verkefnum var það helst að frétta að kominn tími á ýmsar lagfæringar og endurbætur innanhúss í Hátúni 12 og íbúðir leigjenda fengu margar hverjar yfirhalningu. Félagið fékk einnig styrk upp á 1,5 milljónir frá félagsmálaráðuneytinu vegna útgáfu Klifurs. Farið var af stað í nokkur samvinnuverkefni og má þar nefna aðkomu okkar í Römpum upp Reykjavík verkefninu sem gekk vonum framar, en byggðir voru 101 rampur í miðbæ Reykjavíkur. Annað samvinnuverkefni sem fór af stað er landsverkefni með Ferðamálastofu og Húsnæðis- og mannvirkjastofnun auk Öryrkjabandalagi Íslands, þar sem unnið er að fræðsluefni og mati á aðgengi að gististöðum og veitingastöðum til að byrja með. Námskeið í aðgengismálum fyrir félagsmenn aðildarfélaga Sjálfsbjargar landssambands og aðgengisfulltrúa sveitarfélaganna hafa einnig farið fram og var þeim vel tekið. En námskeiðin verða áfram fastur liður í starfseminni sem miðar að því að gera Sjálfsbjörg að sérfræðingi í aðgengismálum sem allir landsmenn geta leitað til.

Ég lýk nú mínu hlutverki sem stjórnarformaður Sjálfsbjargar landssambands eftir viðburðarík sex ár og þakka samvinnuna og samfylgdina í gegnum árin og óska nýrri stjórn og aðildarfélögum Sjálfsbjargar velfarnaðar.

Bestu baráttukveðjur,

Bergur Þorri Benjamínsson
formaður Sjálfsbjargar lsh. 2016-2022

STJÓRNIR OG STARFSFÓLK

1.1 Stjórn Sjálfsbjargar lsh.

Eftirtaldir einstaklingar sitja í stjórninni að landsfundi loknum.

Bergur Þorri Benjamínsson, Sbj. á höfuðbsv/Akureyri	formaður
Margrét Lilja Arnheiðardóttir, Sbj. á höfuðbsv	varaformaður
Ásta Þ. S. Guðjónsdóttir, Sbj. á höfuðborgarsvæðinu	gjaldkeri
Margrét S. Jónsdóttir, Sbj. á Suðurnesjum	ritari
Ólafía Ósk Aðalsteinsdóttir, Sbj. Bolungarvík	meðstjórnandi
Guðni Sigmundsson, Sbj. Mið-Austurlandi	meðstjórnandi
Björk Sigurðardóttir, Sbj á höfuðborgarsvæðinu	meðstjórnandi
Hrafnhildur Kristbjörnsdóttir, Sbj. á höfuðborgarsvæðinu	varamaður

1.2 Formenn aðildarfélaga Sjálfsbjargar lsh.

Grétar Pétur Geirsson	Sjálfsbjörg á höfuðborgarsvæðinu
Kristján Karl Júlíusson	Sjálfsbjörg í Bolungarvík
Hafdís Eyland Gísladóttir	Sjálfsbjörg á Siglufirði
Hafdís B. Hilmarsdóttir	Sjálfsbjörg á Suðurnesjum
Herdís Ingvadóttir	Sjálfsbjörg á Akureyri og nágrenni
Hafsteinn Vilhjálmsson	Sjálfsbjörg á Ísafirði
Magnús G. Jóhannesson	Sjálfsbjörg Skagafirði
Marie T. Robin	Sjálfsbjörg á Vopnafirði
Svanur Ingvarsson	Sjálfsbjörg á Suðurlandi

Formannafundur var haldinn rafrænn árið 2021 vegna heimsfaraldurs.

1.3 Starfsfólk 2021

Bergur Þorri Benjamínsson er starfandi formaður samtakanna frá landsfundi 2016. Bergur er málsvari Sjálfsbjargar út á við og annast samskipti við formenn aðildarfélaga, fjölmiðla, opinbera aðila og tengd samtök hér á landi og erlendis. Hann vinnur að málefna- og baráttumálum Sjálfsbjargar.

Ósk Sigurðardóttir tók við starfi framkvæmdastjóra Sjálfsbjargar lsh. þann 1. nóvember 2020. Ósk er framkvæmdastjóri samtakanna og ber ábyrgð á daglegum rekstri samtakanna og fasteigna þeirra, fjáröflun og starfsmannahaldi. Hún vinnur einnig að ýmsum baráttu málefnum Landssamtakanna, ásamt stefnumótun og þróun framtíðarmarkmiða í samstarfi við formann og stjórn.

Berglind J. Ritchardsdóttir hefur frá 1.janúar 2020 gegnt starfi bókara og fjármálafulltrúa. Hennar helstu verkefni hafa verið færsla bókhalds, uppgjörsvinnsla, launamál, umsjón húsaleigu auk ýmissa annarra tilfallandi verkefna.

Davíð Þ. Olgeirsson hóf störf hjá Sjálfsbjörgu árið 2016 og sér um Þekkingarmiðstöð og Hjálpartækjaleigu Sjálfsbjargar. Einnig hefur hann umsjón með Vefverslun Sjálfsbjargar og ýmsum vef- og markaðsmálum.

Óskar Jósef Óskarsson tók við starfi fasteignaumsjónarmanns Sjálfsbjargarhússins í desember 2017. Hann vinnur að ýmsum viðhalds- og rekstrarmálum hússins, lóðar og þjónustar húsið í heild sinni.

Ragnar Smári Ingvarsson var ráðinn í desember 2020 og vinnur að ýmsum viðhalds- og rekstrarmálum hússins, lóðar og þjónustar húsið í heild sinni, ásamt því að sinna ýmsum málum fyrir Hjálpartækjaleiguna.

Þórður Sigríksson var ráðinn í ágúst 2021 og vinnur að ýmsum viðhalds- og rekstrarmálum hússins, lóðar og þjónustar húsið í heild sinni, ásamt því að sinna ýmsum málum fyrir Hjálpartækjaleiguna.

Ólafur Tómasson hefur frá 2014 starfað að húsnæðis- og lóðatengdum verkefnum í tímavinnu. Hans verkefni hafa m.a. verið vöktun húsnæðisins og margvísleg önnur minni verkefni tengd húsnæðinu.

NEFNDIR OG STARFSHÓPAR

Á árinu voru starfandi eftirfarandi nefndir og starfshópar á vegum Sjálfsbjargar.

2.1 Kjörnefnd

Á Landsfundinum 2021 var kjörinn hluti kjörnefndar, en hlutverk hennar samkvæmt lögum er að tryggja að það verði minnsta kosti einn frambjóðandi í öll embætti sem kosið skal í á Landsfundi. Kjörnefnd skipuðu að loknum Landsfundi 2021: Ásta Þórdís S. Guðjónsdóttir, María Óskarsdóttir, Þorbera Fjölnisdóttir, Sigurbjörg Jóhannesdóttir og Margrét S. Jónsdóttir. Nefndin er kölluð saman 10 vikum fyrir Landsfund.

2.2 Laganefnd

Á Landsfundi 2021 var kjörinn hluti laganefndar, en hlutverk hennar er að fara yfir þær lagabreytingartillögur sem fram koma í aðdraganda Landsfundar, ef ástæða þykir til, og koma með samræmingar tillögur til stjórnar ef margar tillögur koma fram um sama atriðið. Stjórn kallar nefndina saman ef ástæða er til.

Laganefnd skipuðu að loknum Landsfundi 2021: Guðni Sigmundsson, Frímann Sigurnýasson, Ólafía Ósk Runólfsdóttir, María Óskarsdóttir og Margrét Lilja Arnheiðardóttir.

2.3 Hjálparliðasjóður Sjálfsbjargar

Hlutverk sjóðsins er að gera hreyfihömluðum félagsmönnum Sjálfsbjargar auðveldara að ferðast með því að úthluta styrkjum fyrir hluta af ferðakostnaði aðstoðarmanneskju (hjálparliða) úr sjóðnum. Úthlutað hefur verið úr sjóðnum einu sinni á ári.

Í lok Landsfundar 2021 sátu eftirtaldir í stjórn sjóðsins: Guðni Sigmundsson formaður, Ásta Þórdís S. Guðjónsdóttir og María Óskarsdóttir.

2.4 Minningarsjóður Jóhanns Péturs Sveinssonar

Tilgangur sjóðsins er fyrst og fremst tvíþættur; a) að styrkja hreyfihamlaða einstaklinga til náms og b) að styrkja einstök málefni með aðgengi í huga fyrir hreyfihamlaða.

Í lok Landsfundar 2021 sátu eftirtaldir í stjórn sjóðsins: Sævar Guðjónsson, Sóley Björk Axelsdóttir og Hafdís B. Hilmarsdóttir.

2.5 Medic Alert

Sjálfsbjörg er aðildarfélag að Medic Alert. En MedicAlert á Íslandi er sjálfseignarstofnun sem stofnuð var 1985 fyrir tilstilli Lionshreyfingarinnar á Íslandi og er rekin undir verndarvæng hennar. Stofnunin starfar með leyfi MedicAlert Foundation International, sem stofnað var í Kaliforníu 1956. MedicAlert er alþjóðlegt öryggiskerfi fyrir sjúklinga með bráða eða hættulega sjúkdóma og ofnæmi. Í lok Landsfundar 2021 var Ásta Dís Skjalddal Guðjónsdóttir kosin fulltrúi Sjálfsbjargar.

REKSTRARMÁL - STARFSEMI

3.1 Sjálfsbjargarheimilið

SBH er skilgreint sem endurhæfingar- og hjúkrunarstofnun fyrir hreyfihamlaða einstaklinga. Í upphaflegri skipulagsskrá SBH segir: „**Sjálfsbjargarheimilið er fyrir hreyfihamlað fólk er þarfnast aðstoðar og stuðnings við athafnir daglegs lífs.**" Árið 1973 flutti fyrsti íbúinn inn á heimilið. Reksturinn hefur síðan þróast jafnt og þétt og endurhæfingarþátturinn í starfseminni farið vaxandi. Þjónustumiðstöðin (áður nefnd dagvist) byrjaði 1979, sundlaugin bættist við 1981, endurhæfingaríbúð 1993, sjálfstæð búseta með stuðningi hófst 2003 og Þekkingarmiðstöðin opnaði 2012. Á árinu 2020 var fyrsti íbúinn tekinn inn í tímabundna endurhæfingu með búsetu sem getur varað í allt að tvö ár. Á árinu 2021 voru sex einstaklingar í endurhæfingu með búsetu auk þeirra sem stunda endurhæfningu í dagþjónustu hjá Þjónustumiðstöðinni. Áfram verður aukið vægi endurhæfingar og komu fulltrúar Heilbrigðisráðuneytis í tvígang í heimsókn á árinu þar sem þeim var kynnt þessi áherslubreyting enda skilgreinir ráðuneytið Sjálfsbjargarheimilið sem endurhæfingarúrræði. Á árinu var starfseminni einnig kynnt fyrir Grensásdeild, Samtökum fyrirtækja í velferðarþjónustu og endurhæfingarteymi efri byggðar hjá Reykjavíkurborg. Allir sem eru í búsetu búa núna í litlum íbúðum þar sem þeim hafa aðgang að sér salerni og baðaðstöðu. Er þetta mikil

framför að hafa náð að loka hjúkrunardeild á 5. hæð sem var herbergjasambýli með sameiginlegri salernis- og baðaðstöðu. Að loka herbergjasambýli er verkefni sem var hafið árið 2014 og því lauk á árinu 2021. Starf Þjónustumiðstöðvar gengur vel og hefur starfsemi sundlaugar verið færð undir forstöðumann Þjónustumiðstöðvar. Með þessari breytingu verður sundlaugin notuð í meiri mæli til endurhæfingar. Starfsemi Þekkingarmiðstöðvar var færð til Sjálfsbjargar landssambands enda samræmist starfsemi Þekkingarmiðstöðvar betur hlutverki Sjálfsbjargar lsh.

Fjöldi stöðugildi á árinu 2021 var 54 en þó nokkrir starfsmann eru í hlutastörfum og um 65 manns starfa hjá heimilinu á hverjum tíma. Lítil starfsmannavelta var árinu og hefur veikindadögum starfsmanna fækkað um 15% milli ára. Á árinu var innleidd kjarasamningsbundin vinnutímastytting sem hefur mælst vel fyrir. COVID-19 hafði verulega áhrif að því leyti að starfsmenn blönduðust ekki milli eininga og hafa því lítið hist. Flestir starfsmenn eru bólusettir og þjónustuþegar.

SBH er á fjárlögum ríkisins og var rekstrarframlagið fyrir árið 2021 um 735 milljónir króna. Hagnaður af rekstri ársins 2021 var um 27 milljónir. Er það svipað og síðustu tvö ár þar á undan en fyrir þann tíma var tap af rekstri SBH. Reksturinn byggir á lögum nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu.

SBH gefur árlega út ársskýrslu sem inniheldur m.a. ársreikning og er skýrslan kynnt á Landsfundi Sjálfsbjargar lsh. og dreift til Landsfundarfulltrúa. Skýrsluna má finna á vefsíðu Sjálfsbjargarheimilisins www.sbh.is.

3.2 Sjálfsbjargarhúsið

3.2.1 Sagan

Árið 1965 var Sjálfsbjörg ásamt Öryrkjabandalagi Íslands úthlutað lóðinni við Hátún 10-12 samkvæmt leigusamningi við Reykjavíkurborg. Sjálfsbjargarhúsið var í framhaldi byggt og fyrsti áfangi þess tekinn í notkun árið 1973. Árið 1966 undirrituðu samtökin tvö samkomulag sín á milli um uppskiptingu lóðarinnar. Ávallt hefur verið sameiginlegur skilningur aðila hvað tilheyrir hverjum. Lóðin skiptist eftir miðri götunni sunnan megin við Sjálfsbjargarhúsið og jafnframt eiga samtökin tvö sameiginlega lóðina sem er undir Íþróttahúsi fatlaðra (Hátún 14). Lóðin er tæplega 41.500 fermetrar að flatarmáli og Sjálfsbjargarhúsið er um 10.000 fermetrar að grunnfleti á sex hæðum.

Í lok ársins 2020 var nýtingarhlutfall Sjálfsbjargarheimilisins um 40% að heildar húsnæði. Nýtingarhlutfall hefur frekar minnkað en hitt í gegnum árin þar sem hjúkrunardeildum annarrar og þriðju hæðar hefur verið lokað og íbúar búa í íbúðum en ekki á hjúkrunardeild. Sjálfsbjörg lsh. nýtir hinn hlutann og leigir megnið af því út til ýmissar starfsemi. Húsið er nú komið til ára sinna, þarfnast sífellt meira viðhalds með tilheyrandi kostnaði og skipulag þess hentar orðið illa þeirri starfsemi sem samtökin standa fyrir eða telja heppilega í náinni framtíð. Þannig hefur orðið ljóst að í náinni framtíð mun húsið þurfa viðamikið og verulega kostnaðarsamt viðhald sem verður ekki fjárhagslega gerlegt fyrir samtökin að takast á við.

Því hafa aðrar leiðir verið skoðaðar s.s. hvort hreinlega væri unnt að selja húsið svo byggja megi nýtt. Sá möguleiki var talinn frekar snúinn ef notkun þess ætti að breytast m.v. upphaflegan lóðarsamning og skipulag svæðisins. Lóðin er stór og nú er verið að byggja afar þétt í næsta nágrenni, svo farið var að skoða aðra möguleika til uppbyggingar á lóðinni.

3.2.2 Húsnæðismál 2021

Vegna lokunar á hjúkrunardeild á 5.hæð, fluttu íbúar sem eru í þjónustu hjá SBH á neðri hæðir hússins og aðrir leigjendur hjá landssambandinu upp á þær efri. Við nýttum tækifærið og settum upp nýja dyrasíma í allar íbúðir, íbúðir vou málaðar og skipt um dúka á gólfi, einnig var skipt um innréttingar í þó nokkrum íbúðum og salernisaðstaðan endurnýjuð þar sem þörf var á. Þvottahús á 2. hæð var einnig flutt upp á 5.hæð.

Nýtt fyrirtæki, Osteostrong, flutti inn í gamla NPA rýmið en þar var endurnýjaður gólfdúkur og málað.

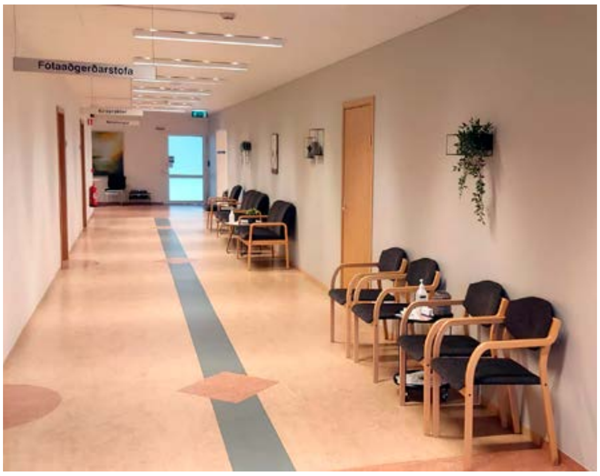

Fyrirtækjagangur hefur verið málaður, húsgögn bólstruð og myndir og hillur settar á veggi. Hér má einnig sjá nýja hurð hægra megin sem var sett upp sem flóttaleið.

Hér má sjá dæmi um nýja eldhúsinnréttingu og nýjan fataskáp í einni íbúðinni ásamt mynd-dyrasímanum vinstra megin við hurðina

Brunatjón í íbúð á 4.hæðinni olli miklu skemmdum og er íbúðin búin að vera í allsherjar þrifum og endurnýjun. Þessu fylgir verulegur kostnaður en fæst þó að stórum hluta til baka frá tryggingum á næsta ári.

Vegna ábendinga frá brunavörnum þá varð að bæta úr flóttaleiðum á fyrirtækja gangi 1.hæðar, en vatnstjónið átti sér stað þegar sagað var fyrir nýrri hurð, sem olli þó nokkrum skemmdum á parketi og veggjum með tilheyrandi kostnaði.

Hjálpartækjaleigan var einnig tekin í gegn vegna grunsemda um myglu, skipt var um dúk, allt málað og ný innrétting sett upp.

Nú eru bæði fjórða og fimmta hæðin tómar, samtals um 1000 m2, en skoðað hefur verið að leigja rýmin út í langtímaleigu til stærri fyrirtækja, opna co-working space eða samvinnu rými til minni fyrirtækja og einstaklinga eða jafnvel breyta rýminu í íbúðir. En þeir möguleikar verða skoðaðir betur á næsta ári.

Utandyra hefur grindverk á svölum verið málað að hluta til, en stefnt er að fleiri framkvæmdum utandyra á næsta ári. Þó nokkrir gluggar eru ónýtir og aðrir liggja undir skemmdum. Einnig verða sett upp ný skilti innan og utandyra.

3.3 Fjölskylduhús Sjálfsbjargar

Sjálfsbjörg lsh. Keypti vorið 2015 fokhelt hús að Kistuholti 19 í Reykholti. Húsið er 162,5 m2 að flatarmáli á einni hæð ásamt stórum sambyggðum bílskúr Samanlagt í fm. 246,5. Sumarið 2017 var húsnæðið fullklárað og í kjölfarið var byrjað að leigja það út. Eftir nokkura ára rekstur á sumarhúsi samtakanna var orðið ljóst að kostnaður við rekstur hússins var orðinn íþyngjandi fyrir samtökin og nýting félagsmanna á húsinu væri það lítil að ekki væri forsvaranlegt að halda honum áfram. Reynt var að leigja húsið út til ferðamanna en það gekk ekki nógu vel og getur þar fyrir utan ekki verið markmið samtakanna að reka hús sem væri fyrst og fremst nýtt af ferðamönnum en ekki Sjálfsbjargar félögum.

Reynt var að hafa samband við ýmis önnur félagasamtök og verkalýðsfélög en enginn sýndi húsinu áhuga. Var því ákveðið að láta meta húsið og setja á sölu með það í huga að selja ef viðunandi tilboð fengist í húsið. Það gekk eftir og húsið var selt sumarið 2021. Við söluna var hægt að greiða niður tvö lán sem tekin voru fyrir húsinu, annað hjá Íslandsbanka og hitt hjá Hjálparliðasjóð Sjálfsbjargar. Einnig var hægt að greiða inn á þriðja lánið sem tekið hafði verið fyrir kaupum á auknum hlut í Hátúni 12, Sauma-húsnæðinu svokallaða.

3.4 Þekkingarmiðstöð Sjálfsbjargar

Sjálfsbjörg landssamband tók yfir Þekkingarmiðstöð Sjálfsbjargar (ÞMS) á árinu ásamt starfsmanni hennar og hófst heilmikil vinna við að fara yfir allt efni heimasíðunnar og sameina hana heimasíðu Sjálfsbjargar.

Eitt megin hlutverk ÞMS er að annast fræðslu- og upplýsingamál til hreyfihamlaðra sem og tengdra aðila.

3.5 Hjálpartækjaleiga Sjálfsbjargar

Hjálpartækjaleiga Sjálfsbjargar gengur vel og þrátt fyrir enn eitt Covid árið var nokkuð góð leiga. Hjálpartækjaleigan er alltaf að verða þekktari í huga fólks, hún hefur jákvæð áhrif á ímynd Sjálfsbjargar og mikilvægt er að geta leigt fjölbreytt úrval af hjálpartækjum til allra landsmanna og ferðamanna, en sá hópur fer stækkandi.

Hjálpartækjaleigan fékk góða yfirhalningu í lok árs, en skipt var m.a. um dúk, allt málað og sett upp lítil eldhúsinnrétting.

Hjálpartækjaleiga Sjálfsbjargar hefur fengið yfirhalningu, nýr dúkur var settur á gólfið, allt málað og skipt um innréttingu.

Allir hjóla

Allir hjóla fór í samvinnu við Hjálpartækjaleigu Sjálfsbjargar í sumar og voru jafnvægishjól, hjólastólahjól, farþegahjól og fleiri hjól leigð út frá júní til ágúst. Þetta verkefni gekk vel og við þökkum kærlega fyrir samstarfið.

FJÁRMÁL

4.1 Fjárhagsstaðan

Ársreikningur Sjálfsbjargar lsh. 2021 er hér aftast í skýrslunni. Þar sést á rekstrarreikningi að rekstrartekjur ársins eru 192.6 milljónir króna og rekstrargjöldin eru alls 209.1 milljónir (án fjármagnsgjalda). Tap var á rekstri ársins sem nemur 23 milljónum sem skýrist ma. af mun hærri launakostnaði sbr. árið áður þegar ekki var starfandi framkvæmdastjóri í fullu starfi. Einnig voru tvö stöðugildi færð yfir til lsh á árinu og ráðinn inn nýr starfsmaður í húsvörslu. Verulegur kostnaður var við lagfæringar á íbúðum vegna flutninga innanhúss, auk bruna - og vatnstjóns sem hækkuðu rekstrarkostnaðinn. Tekjur vegna Hjálpartækjaleigu standa í stað og eru um 4.5 milljónir. Styrkir á árinu frá ÖBÍ og félagsmálaráðuneytinu voru 7,7 milljónir króna. Fjáraflanir voru svipaðar og árið áður eða um 69 milljónir króna.

Þegar efnahagsreikningurinn er skoðaður kemur fram að eignir í lok árs 2021 eru alls 280 milljónir króna sem er lækkun frá 2020 vegna sölu á Kistuholti. Langtímaskuldir eru 89 milljónir króna sem er vegna láns sem var tekið, vegna kaupa á eignarhluta í Hátúni 12. Bankalán vegna Kistuholts hefur verið greitt upp sem og lán frá Hjálparliðasjóði vegna kaupa á Kistuholti. Heildarskuldir lækka því um 41 milljón króna. Fasteignir og lóðin er aðeins bókfært á 233,8 milljónir króna meðan fasteignamat fasteigna samtakanna er um 2.8 milljarðar króna.

4.2 Starfsmannamál

Starfsmönnum í húsvörslu fjölgaði um einn á árinu vegna mikilla framkvæmda innanhúss, en tvö stöðugildi frá SBH, umsjónarmaður fasteigna og starfsmaður Þekkingarmiðstöðvar og Hálpartækjaleigu fluttust einnig yfir til landssambandsins. Á árinu var innleidd kjarasamningsbundin vinnutímastytting sem hefur mælst vel fyrir.

4.3 Helstu tekjupóstar og fjáraflanir

Sjálfsbjörg lsh. heldur reglulega úti ýmsum fjáröflunum sem í áranna rás hafa gefið samtökunum umtalsvert fjármagn til reksturs þeirra. En fjárþörfin er mikil svo unnt sé að halda úti öflugu málefnastarfi og halda við mjög stóru húsnæði sem komið er til ára sinna. Því er afar mikilvægt að vera sífellt vakandi yfir nýjum hugmyndum að fjáröflunum og eru félagar hvattir til að koma góðum hugmyndum á framfæri. Hér á eftir eru helstu fjáraflanir samtakanna kynntar frekar.

4.3.1 Húsaleiga

Sjálfsbjörg lsh. stendur í umtalsverðum leigurekstri í Sjálfsbjargarhúsinu og hefur gert í fjölda ára. Húsaleigutekjur er stærsti einstaki tekjupóstur samtakanna, eða um 111,6 milljónir króna árið 2021. Um er að ræða tvenns konar útleigu. Fyrst ber að nefna útleigu íbúða til einstaklinga (hreyfihamlaðra). Bæði er um að ræða leigu til einstaklinga sem eru í íbúðarúrræði á vegum SBH sem kallast **Sjálfstæð búseta með stuðningi** og njóta þeir fullrar aðhlynningar þjónustu SBH. Þá er um fjórðungur íbúðanna, sem eru alls 36 talsins, í almennri útleigu til einstaklinga (hreyfihamlaðra)

sem ekki eru í þjónustu hjá SBH. Þá er víða í húsinu leigð út rými til fyrirtækja með margvíslega þjónustu og er Stjá sjúkraþjálfun stærsti leigutakinn sem leigir tæplega 500 m^2 rými á 1. hæðinni.

4.3.2 Happdrætti

Happdrætti hafa verið fastur tekjupóstur Sjálfsbjargar í áratugi. Um árabil hafa verið rekin tvö happdrætti með sama sniði ár hvert. Annað er nefnt Jónsmessuhappdrætti og er dregið í því á Jónsmessudag þann 24. júní. Hitt er nefnt Áramótahappdrætti (var áður jólahappdrætti) og er dregið í því þann 31. desember. Afkoma happdrættanna ræðst eðlilega af útflæði vinninga og hvort stærsti vinningurinn gangi út hverju sinni. Þá fer kostnaður sífellt vaxandi með hverju árinu og þá sérstaklega póstburðar kostnaðurinn. Eftir sem áður eru happdrætti veigamikill tekjupóstur sem ber að hlúa að á hverju ári.

4.3.3 Hollvinir Sjálfsbjargar

Hópur fólks hefur styrkt Sjálfsbjörg lsh. reglulega með fjárframlagi og er hópurinn nefndur **Hollvinir Sjálfsbjargar** og eru þeir jafnframt styrktarfélagar samtakanna. Þetta hefur gefið nokkuð fastar tekjur árlega en þarf að vakta verkefnið ansi vel svo ekki fækki í hópnum eins og hafði gerst fram undir 2016. Það ár var farið í átak til að safna Hollvinum og var samið við fyrirtækið Miðlun um að hafa samband við hópinn og athuga hvort hver og einn væri reiðubúinn að hækka framlag sitt eitthvað. Jafnframt var almenn úthringing til að safna nýjum Hollvinum. Söfnunin gekk bærilega og hækkaði framlag Hollvina verulega það ár og hefur haldist nánast síðan. Hér er um góða framtíðarfjáröflun að ræða og næst öflugasti tekjupóstur samtakanna. Nýjasta skýrsla frá Miðlun sýnir að um 80% hollvina er 60 ára og eldri og þarf að fara að huga að því hvernig er hægt að ná til yngra fólks.

4.3.4 Styrkur ÖBÍ

Árlega veitir ÖBÍ fastan styrk til sinna aðildarfélaga og er þar tekið tillit til félagafjölda hvers og eins. Jafnframt hafa síðustu ár verið veittir viðbótarstyrkir ef afkoma ÖBÍ hefur hefur verið góð. Árið 2019 voru heildarstyrkir ÖBÍ 5,4 milljónir króna, árið 2020 voru það 9 milljónir króna og 2021 voru heildarstyrkir 6,2 milljónir króna.

4.3.5 Nýjar fjáröflunarleiðir

Á síðasta ári sóttu stjórn og starfsmenn skrifstofu lsh námskeið í gegnum Miðlun og Fundraising Anthropology í Bretlandi til að skoða möguleikana á nýjum aðferðum og nálgunum í fjáröflun. Í framhaldinu var og er, verið að skoða hvaða leiðir henta best og tilboð hafa komið frá nokkrum auglýsingastofum . Mikilvægt er að skýra betur hlutverk Sjálfsbjargar, kynna Sjálfsbjörg út á við og fá fleiri styrktaraðila fyrir stærri verkefnum á landsvísu.

Við byrjuðum með Vefverslun Sjálfsbjargar á síðasta ári. Völdum nokkrar vörur og sumar slógu algjörlega í gegn og jólaverslunin gekk framar vonum. Stefnt er að því að efla vefverslunina enn frekar á næsta ári með fjölbreyttari vörum tengdum árstíðum.

4.3.6 Heillaskeyti Sjálfsbjargar

Sjálfsbjörg hefur í nokkur ár sent félagsmönnum sem eiga stórafmæli heillaóskaskeyti í tilefni dagsins. Þetta hefur mælst vel fyrir, en árlega hafa vel á annað hundruð manns fengið slík skeyti í pósti.

FÉLAGSMÁLIN

5.1 Landsfundur 2021

Landsfundur Sjálfsbjargar lsh. var haldinn í Reykjavík 11. September 2021 á Icelandair Hotels. Fundinn sátu 30 fulltrúar frá 8 aðildarfélögum Sjálfsbjargar ásamt stjórn og starfsfólki. Helstu dagskrárliðir fundarins voru:

Ávarp formanns
Hann ræddi um faraldurinn og áhrif hans á starfsemi félagsins. Sagði frá því frá því helsta á síðasta starfsári. M.a um uppbyggingaráform Sjálfsbjargar, Verkefnið „Römpum upp RVK" sem gefist hefur afar vel, og Framtíðarþingið sem tókst vel til í alla staði. Formaður þakkaði Þórdísi Rún fyrir samstarfið meðan hún gegndi starfi framkvæmdastjóra lsh, auk þess að fagna ráðningu Óskar í starf framkvæmdastjóra. Að lokum þakkaði Bergur, Jóni Heiðari fráfarandi varaformanni fyrir hans óeigingjarna starf í þágu samtakanna.

Formaður lýsti landsfund settan.
Dagskrá lögð fram til samþykktar Fundarstjóri fór yfir dagskrá fundarins. Dagskrá fundarins hafði verið birt rafrænt á heimasíðu Sjálfsbjargar.

- Skýrsla stjórnar og ársreikningar samtakanna fyrir árið 2020 voru kynntir og ársreikningarnir síðan samþykktir. Skýrsluna með ársreikningunum má finna á vefsíðu samtakanna.
- Skýrslur félaganna - voru ekki sérstaklega kynntar. Engar athugasemdir komu fram.
- Skýrsla og ársreikningur Sjálfsbjargarheimilisins voru lögð fram.
- Fjárhagsáætlun 2021-2022 var lögð fram og samþykkt.
- Tillaga um óbreytt árgjald var lögð fram og samþykkt.
- Lagabreytingar. Enga tillögur voru lagðar fram.

Kosningar
Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir formaður kjörnefndar kynnti niðurstöður kjörnefndar og hlutverk hennar. Eftirfarandi aðilar hlutu kosningu:

Stjórn: Bergur Þorri Benjamínsson, Margrét Lilja Arnheiðardóttir, Guðni Sigmundsson, Ólafía Ósk Runólfsdóttir, Margrét S. Jónsdóttir, Hrafnhildur Kristbjörnsdóttir og Björk Sigurðardóttir.

Laganefnd: Guðni Sigmundsson, Frímann Sigurnýasson, Ólafía Ósk Runólfsdóttir, María Óskarsdóttir og Margrét Lilja Arnheiðardóttir.

Kjörnefnd: Ásta Þórdís S. Guðjónsdóttir, María Óskarsdóttir, Þorbera Fjölnisdóttir, Sigurbjörg Jóhannesdóttir og Margrét S. Jónsdóttir.

Hjálparliðasjóður: Guðni Sigmundsson formaður, Ásta Þórdís S. Guðjónsdóttir og María Óskarsdóttir.

Minningarsjóðu JPS: Sævar Guðjónsson, Sóley Björk Axelsdóttir og Hafdís B. Hilmarsdóttir.

Medic Alert: Ásta Þórdís S. Guðjónsdóttir

Þakkir voru bornar fram að formanni kjörnefndar til allra þeirra sem hætta í stjórn og nefndum.

Ályktanir samþykktar á Landsfundi Sjálfsbjargar lsh. 2021:

Ályktun um kjaramál

Landsfundur Sjálfsbjargar Landssambands hreyfihamlaðra, haldinn þann 11. september 2021, skorar á ríkisvaldið að tryggja fötluðu og langveiku fólki viðunandi, raunhæfa og skerðingalausa framfærslu með það að markmiði að gera þeim kleift að framfleyta fjölskyldu sinni og lifa sjálfstæðu lífi til jafns við aðra. Skýring: Vitnað er í 28. gr. samnings sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks um viðunandi lífskjör og félagsleg vernd: 1. Aðildarríkin viðurkenna rétt fatlaðs fólks og fjölskyldna þess til viðunandi lífskjara því til handa, meðal annars viðunandi fæðis og klæða og fullnægjandi húsnæðis, og til sífellt batnandi lífsskilyrði og skulu gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja og stuðla að því að þessi réttur verði að veruleika án mismununar vegna fötlunar.

Fram kom viðbót við ályktunina og samþykkt að stjórn útfæri hana í samræmi við umræðu á fundinum. Skilaboðin verði skýr, einföldum kerfið.

Ályktun um húsnæðismál

Landsfundur Sjálfsbjargar landssamband hreyfihamlaðra haldinn 11. september 2021 skorar á ríki og sveitarfélög að þau tryggi að hreyfihamlað fólk hafi tækifæri til þess að velja sér búsetustað og hvar og með hverjum það býr, til jafns við aðra. Til þess að svo megi verða skal tryggja að enginn verði þvingaður í búsetuform eða úrræði gegn hans vilja eða þörfum. Einnig er mikilvægt að tryggja að hreyfihamlað fólk sem býr í eigin húsnæði geti aðlagað húsnæðið eftir sínum þörfum hverju sinni án þess að þurfa að skuldsetja sig umfram aðra. Í því samhengi ályktar fundurinn að komið verði á styrkjakerfi eða framkvæmdasjóði á vegum ríkis eða sveitarfélaga sem aðstoðar einstaklinga í þessari stöðu við að standa straum að slíkum kostnaði sem er til kominn vegna hreyfihömlunar eða fötlunar.

Húsnæðismál – samþykkt.

Ályktun um hjálpartækjamál

Landsfundur Sjálfsbjargar Landssamband hreyfihamlaðra haldinn þann 11. september 2021 skorar á ríkisvaldið og stjórnendur Sjúkratrygginga Íslands að tryggja hreyfihömluðum einstaklingum viðeigandi hjálpartæki til allra þeirra athafna sem þeir kjósa að stunda í daglegu lífi, leik og starfi. Núverandi regluverk um hjálpartækjamál er allt of takmarkað er varðar úthlutanir á hjálpartækjum sem eru hreyfihömluðum nauðsynleg til að stunda íþróttir, hreyfingu og útivist. Hreyfihamlaðir einstaklingar standa oft frammi fyrir miklum auka kostnaði við kaup á búnaði sem er beinlínis til kominn vegna sérbúnaðar og aðlögunar. Fundurinn telur ótækt að einstaklingarnir beri þennan kostnað að öllu leyti sjálfir og skora á yfirvöld að endurskoða regluverk sem að þessu snýr.

Hjálpartækjamál – óskarð var eftir því að bætt yrði inn í setninguna „atvinnu“ í annarri málsgrein. Samþykkt með þessum breytingum.

Önnur mál

Málaferli Brynju hússjóðs gegn Hátúni 12 og 14, ásamt Reykjavíkurborg. Sveinn Guðmundsson lögmaður Sjálfsbjargar fór í gegnum stöðu á málaferlunum sem snúast um hvort að þau skjöl sem hafa raðast inn í gegnum tíðina séu rétt um skiptinguna frá árinu 1966. Lóðarhafar lóðanna Hátún 10 og 12 gerðu með sér samkomulag um skiptingu á lóðinni í fyrst tvær stakar lóðir og seinna 3 stakar lóðir og er samþykkt á sínum tíma. Hins vegar láðist að þinglýsa því samkomulagi á sínum tíma og málið því ekki klárað. Í upphafi var ÖBÍ lóðarhafi en seinna færðust lóðirnar yfir til Brynju hússjóðs. Nýr dómari er kominn í málið sem tefur málið enn frekar.

Málefnastarf og verkefni haust/vetur 2021-2022

Ósk kynnti m.a. aðgengisfulltrúanámskeið, nýjan aðgengis úttektarlykill, myndbönd og námskeið sem eru í bígerð. Lsh fær mikið af fyrirspurnum og óskir um aðstoð við úttektir og væri gott að félagsmenn gætu tekið út ýmsa staði. Námskeiðin verða haldin rafrænt.

-Sagði hún frá fjáröflunarnámskeiði sem verður í vetur en stjórn, starfsmenn og aðildarfélög geta tekið þátt í, en markmiðið er að efla þekkingu landans á Sjálfsbjörg og efla fjáröflun samhliða.
-Samstarfsverkefni ferðamálastofu, HMS, Sjálfsbjargar og ÖBÍ. Byrjað verður á gististöðum og veitingastöðum og verður útbúið sjálfsmat sem eigendur/rekstraraðilar gististaða geti farið eftir á einfaldan hátt ásamt fræðsluefni.

-Sagði hún frá Römpum upp Reykjavík en Sjálfsbjörg er einn af stofnaðilum og er það verkefni að heppnast virkilega vel og er á undan áætlun.

-Samstarfssamningar var gerður við ON m.a. um úttektir á aðgengi að hleðslustöðvum.

-Norðurlandaráðstefna Nordisk Handikap Forbund verður haldin í Kaupmannahöfn í nóvember. Áætlað er að framkvæmdastjóri og

formaður fari á ráðstefnuna. Haraldur Þorleifsson mun einnig vera með erindi um Römpum upp Reykjavík.

-Óskað er eftir tillögum að samstarfsverkefnum um land allt. þar sem öll félögin myndu vinna saman, taka út og skrá aðgengi í Travable appið.

Formaður fékk lokaorðið. Hann benti á að ÖBÍ veitti nítján aðilum viðurkenningu á 60 ára afmæli Öryrkjabandalags Íslands og fengu sex Sjálfsbjargarfélagar viðurkenningu, en það voru. María Óskarsdóttir, Grétar Pétur Geirsson, Frímann Sigurnýjasson Guðríður Ólafs Ólafíudóttur Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir Guðmundur Magnússon. Fundurinn fagnaði þessu Sjálfsbjargar félögum með lófataki Að svo búnu þakkaði formaður fundarmönnum fyrir góða fundarsetu og sleit landsfundi.

Landsfundi Sjálfsbjargar eru gerð ítarlegri skil í fundargerð á heimasíðu Sjálfsbjargar.

MÁLEFNASTARFIÐ

6.1 Aðgengismál

Þrátt fyrir tilkomu laga um algilda hönnun árið 2012 og fjölbreytt aðgengisverkefni á síðustu árum, eigum við enn langt í land með að tryggja aðgengi allra alls staðar, að byggingum, þjónustu, námi og atvinnu svo eitthvað sé nefnt. Lög og reglur eru túlkaðar misjafnlega og þekkingu á þessum málaflokk hjá ríki og sveitarfélögum er ábótavant. Við höfum því ráðist í fjölmörg spennandi verkefni.

Aðgengisnámskeið

Vegna fjölda fyrirspurna á skrifstofu, og til að efla þekkingu og stækka hóp þeirra sem geta gert úttektir á aðgengi, bar framkvæmdastjóri fram þá tillögu fyrir stjórn að boðið yrði upp á námskeið í úttektum á aðgengi fyrir aðildarfélögin. Stjórn samþykkti tillöguna á stjórnarfundi í nóvember 2020 og var Harpa Cilia Ingólfsdóttir byggingarfræðingur og starfsmaður HMS fengin til að leiða námskeiðin fh. Sjálfsbjargar. Markmiðið með námskeiðunum er að skapa þekkingu um allt land fyrir aðildarfélaga og hafa nú tvö námskeið verið haldin. Sjálfsbjörg fór í framhaldinu í samvinnu við aðgengisfulltrúa sveitarfélaganna og var boðið upp á eitt námskeið fyrir um 30 manns á haustmánuðum. Stefnt er að enn fleiri námskeiðum á næsta ári.

Samstarfsverkefni með Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, Ferðamálastofu og Öryrkjabandalagi Íslands

Hafist var handa við nýtt og spennandi samvinnuverkefni á árinu, en markmiðið er að efla fræðslu og þekkingu á aðgengismálum innan ferðaiðnaðarins. Útbúinn verður sérstakur úttektarlisti út frá aðgengislykli Sjálfsbjargar og einnig fræðsluefni sem eigendur, rekstraraðilar og starfsmenn gististaða og veitingastaða kynna sér. Ef allt er eins og það á að vera fá staðirnir sérstakt merki á heimasíðu sína, sem loforð um að aðgengismálin séu í lagi. Einnig verða allir aðgengilegir staðir skráðir inn í TravAble appið. Horft hefur verið til verkefnisins Hreint & öruggt hjá Ferðamálastofu sem fyrirmynd. Stefnt er að því að kynna verkefnið á vormánuðum 2022 og í framhaldinu vinna að efni fyrir enn fleiri ferðamannastaði eins og söfn, baðstaði og aðra vinsæla ferðamannastaði utandyra svo eitthvað sé nefnt.

Römpum upp Reykjavík

Aðgengi á Íslandi er oft mjög takmarkandi fyrir hreyfihamlaða. Því er mikilvægt að koma upp römpum eða tryggja aðgengi með öðrum hætti. Rampparnir geta verið jafn misjafnir og þeir eru margir — og þeir eiga svo sannarlega að vera margir. Oft þarf ekki annað en að leysa aðgengi upp eina tröppu eða yfir háan þröskuld með einföldum hætti og með sameiginlegu átaki þjónustuaðila, verktaka og yfirvalda á þetta ekki að vera mikið mál og með því stuðlum við að bættu umhverfi og betra aðgengi.

Í mars 2021 var verkefnið Römpum upp Reykjavik sett formlega af stað, en tilgangur verkefnisins var að auka aðgengi hreyfihamlaðra að þjónustu, verslun og veitingahúsum í Reykjavík til að byrja

með. Markmiðið var að byggja 100 rampa á einu ári. Það tókst á átta mánuðum.

Haraldur Þorleifsson, stjórnandi hjá Twitter og stofnandi hönnunarfyrirtækisins Ueno, er hvatamaður verkefnisins. Stofnfé sjóðsins eru framlög einstaklinga, fyrirtækja, samtaka og stofnana sem vilja leggja sitt af mörkum til að tryggja aðgengi hreyfihamlaðra um allt land. Sjálfsbjörg er stoltur styrktaraðili að verkefninu og jafnframt er framkvæmdastjóri Sjálfsbjargar stjórnarkona og gjaldkeri sjóðsins.

Verkefnið hefur hlotið mikið lof og landsmenn eru sem aldrei fyrr farnir að velta fyrir sér aðgengi á hinum ýmsu stöðum. Við sjáum það m.a í fjölgun fyrirspurna á skrifstofu Sjálfsbjargar þar sem einstaklingar, fyrirtæki og sveitarfélög óska eftir aukinni aðstoð við að bæta aðgengi hjá sér.

Römpum upp Ísland

Stefnt er að enn stærra verkefni á næsta ári, en það er að koma upp 1000 römpum um allt land á 4 árum. Sjálfsbjörg verður áfram stoltur þátttakandi að því verkefni sem stuðlar að bættu aðgengi fyrir alla landsmenn.

RÖMPUM UPP ÍSLAND

UPPLÝSINGAMÁL

Það er afar mikilvægt fyrir félagasamtök eins og Sjálfsbjörg að gæta þess að samskiptum við félagana, fjölmiðla sem og almenning sé ávallt vel við haldið. Árið 2021 gekk ágætlega en COVID hafði áhrif bæði á verkefnastöðu og félagsmálin.

7.1 Klifur

Árlega er gefið út eitt tímarit á vegum Sjálfsbjargar lsh., Klifur. Síðasta tölublað (2021) var gefið út í 4.300 eintökum og dreift til Sjálfsbjargarfélaga, Hollvina og annarra velunnara samtakanna. Einnig var það sent til allra stjórnmálaflokka, á Landspítala, á heilsugæslur, framhaldsskóla og háskóla um allt land. Ritstjóri blaðsins var Páll Tómas Finnsson. Markmiðið var að gefa út fallegt og áhugavert blað með fjölda viðtala í stærra upplagi en áður og voru viðtökurnar mjög góðar.

7.2 Ársskýrsla

Árlega gefur Sjálfsbjörg lsh. út ársskýrslu sem lögð er fram á árlegum Landsfundi samtakanna. Í ársskýrslunni er farið yfir helstu starfsemi á vegum samtakanna það árið, kynnt stjórn og starfsfólk á yfirstandandi ári, kynnt þau málefni sem verið er að vinna að og birtur ársreikningur samtakanna. Ársskýrsluna má síðan finna á vefsíðu samtakanna.

7.3 Vefsíður og samfélagsmiðlar

Mikil vinna fór í að halda úti þremur heimasíðum, Sjálfsbjargar landssambands, Hjálpartækjaleigu og Þekkingarmiðstöðvar og Facebook síðum þeim tengdum. Því var tekin sú ákvörðun í nóvember 2020 að sameina þessar síður undir eina til að bæta upplýsingaflæði og skýra betur hlutverk Sjálfsbjargar út á við. Leitað var tilboða í nýja síðu frá nokkrum aðilum og fór vinnan af stað í byrjun árs 2021. Vor 2021 var svo glæsileg ný síðan opnuð þar sem allar upplýsingar eru loks á einum stað.

Facebook Síða Sjálfsbjargar er uppfærð reglulega, en þar er miðlað ýmsum fréttum, upplýsingum og áhugaverðu efni er tengist starfsemi samtakanna og málefnum hreyfihamlaðra (fatlaðra) og baráttumálunum. Þá hefur síðan einnig verið notuð til að kynna ýmsa starfsemi samtakanna, m.a. Happdrætti, Hollvini, leigumál, og fl. Mikilvægt er að samtökin nái til sem flestra félaga í gegnum síðuna og eru Sjálfsbjargarfélagar hvattir til að „líka" við síðuna og deila efni þeirra svo þær nái til sem flestra.

7.4 Fjölmiðlasamskipti

Formaður samtakanna hefur haft með fjölmiðlatengslin að gera fyrir hönd Sjálfsbjargar og hefur tekist ágætlega vel að koma málefnum sínum og starfi samtakanna á framfæri við fjölmiðla síðustu misserin. En betur má ef duga skal og verðu lögð enn frekari vinna í þessi mál á næsta ári. Það er mikilvægt fyrir samtök sem þessi að ná athygli fjölmiðla og einnig að ná til mögulegra styrktaraðila.

7.5 Samstarfsverkefni með MPM nemum í verkefnastjórnun við Háskólann í Reykjavík

Samhliða vinnu við nýja heimasíðu var ráðist í að búa til fræðsluefni og póstera / auglýsingar í formi viðtala, en að þessu verkefni komu MPM meistaranemendur við Háskólann í Reykjavík, grafískur hönnuður og ljósmyndari. Verkefnið var unnið frá janúar - apríl 2021. Nemarnir unnu að auki undirbúningsvinnu fyrir aðgengis- og ímyndarherferð Sjálfsbjargar sem unnin er upp úr viðtölum við einstaklinga með hreyfihömlun. Áætlað er að þetta verkefni haldi áfram 2022.

TENGINGAR ÚT Í SAMFÉLAGIÐ

Nefndir, samtök og starfshópar sem Sjálfsbjörg er aðili að eða sem stjórnarfólk eða starfsfólk Sjálfsbjargar taka þátt í fyrir hönd samtakanna.

Öryrkjabandalag Íslands

Fulltrúar Sjálfsbjargar á aðalfundi ÖBÍ 2021 voru: Bergur Þorri Benjamínsson, Grétar Pétur Geirsson, Jón Heiðar Jónsson, María Óskarsdóttir og Þuríður Harpa Sigurðardóttir.

Sjálfsbjargar félagar í stjórnkerfi ÖBÍ:

Formaður ÖBÍ: Þuríður Harpa Sigurðardóttir (2017-2023)
Gjaldkeri í stjórn: Jón Heiðar Jónsson (2020-2022)
Varamaður í stjórn: María Óskarsdóttir (2020-2022)
Varamaður skoðunarmanna reikninga ÖBÍ: Grétar Pétur Geirsson (2021-2023)
Aðalfulltrúi í Kjörnefnd ÖBÍ: María Óskarsdóttir (2021-2023)
Varafulltrúi í Kjörnefnd ÖBÍ: Ásta Þórdís Skjalddal (2021-2023)

Málefnahópur ÖBÍ um aðgengi

Formaður: Bergur Þorri Benjamínsson.
Aðalfulltrúi: Ólafía Ósk Runólfsdóttir

Málefnahópur ÖBÍ um heilbrigðismál

Aðalfulltrúi: Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir
Varafulltrúi: Guðni Sigmundsson

Málefnahópur ÖBÍ um húsnæðismál

Aðalfulltrúi: María Óskarsdóttir

Stýrihópur Kvennahreyfingar ÖBÍ

Þorbera Fjölnisdóttir, Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir, Helga Magnúsdóttir og Sóley Axelsdóttir

Hvatningarverðlaun ÖBÍ

Aðalfulltrúi: Helga Magnúsdóttir

EAPN – European Anti Poverty Network

Aðalfulltrúi: Ásta Þórdís Skjalddal

NHF – norrænt bandalag hreyfihamlaðra á Norðurlöndum

Tengiliður: Formaður/framkvæmdastjóri Sjálfsbjargar

Samráðshópur sjúklingasamtaka hjá NLSH v. byggingar nýs Landspítala

Aðalfulltrúi: Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir

Stúdentaráð Háskóla Íslands

Stúdentaráðsliði: Margrét Lilja Aðalsteinsdóttir (2020-2021)

Námssjóður Sigríðar Jónsdóttir

Formaður: Guðríður Ólafs Ólafíudóttir
Aðalfulltrúi: Eva Þórdís Ebenezersdóttir

Sjóður Odds Ólafssonar

Varafulltrúi: Þorbera Fjölnisdóttir

List án landamæra

Aðalfulltrúi: Guðríður Ólafs Ólafíudóttir

Íslensk Getspá

Aðalfulltrúi í stjórn: Bergur Þorri Benjamínsson

Ráð Háskóla Íslands um málefni fatlaðs fólks

Fulltrúi stúdenta: Margrét Lilja Aðalsteinsdóttir

Málefni fatlaðs fólk innan sveitarfélaga

Margir Sjálfsbjargarfélagar eru virkir í ýmsum nefndum og ráðum innan sinna sveitarfélaga

Almannaheill

Sjálfsbjörg Landssamband hreyfihamlaðra er með aðild að Almannaheillum samtökum þriðja geirans.

HELSTU MÁL Á FUNDUM STJÓRNAR SJÁLFSBJARGAR LSH. 2021

Helstu verkefni stjórnar eru að stýra starfsemi Sjálfsbjargar og annast málefni samtakanna á milli landsfunda þar sem stjórnarmenn eru kosnir til þeirra starfa skv. lögum samtakanna. Stjórn ræður framkvæmdastjóra sem ber svo ábyrgð á daglegum rekstri.

Á vettvangi stjórnar er bæði fjallað um málefni er varðar baráttumálin og málefnastarfið en einnig meiriháttar ákvarðanir er varðar rekstrarmál sem stjórn felur svo framkvæmdastjóra og starfsmönnum að koma í framkvæmd.

Stjórn Sjálfsbjargar lsh. fundar að jafnaði einu sinni í mánuði. Hér á eftir er listi yfir helstu mál sem voru til umfjöllunar á árinu 2021. Þess ber þó að geta að hér er ekki um að ræða tæmandi lista þar sem formaður og eftir atvikum aðrir stjórnarmenn hafa sótt fjölda funda sem varðar málefni hreyfihamlaðra eða þeim tengd.

Fyrri hluti árs

Húsnæðismál voru hátt á baugi þetta árið enda að mörgu að huga.

Ákveðið var að samræma leiguverð á íbúðum í Hátúni 12 þar sem talsverður munur var á leiguverði á milli sambærilegra íbúða. Stjórn undirstrikaði að mikilvægt væri að gera þetta í samvinnu við leigjendur.

Farið var yfir stöðu framkvæmda í húsinu, kaup á húsgögnum á ganga hússins og allt það viðhald sem íbúðir og húsið þarfnast.

Málaferli við Brynju var mikið til umfjöllunnar. Formaður sagði frá hver staðan á málinu væri og frá fundi með ÖBÍ þar sem beðið var um stuðning. Einnig var rætt um fréttir af fundi ÖBÍ við Brynju og að þeim hafi ekki orðið framgengt. Málaferlin stóðu og var sett dagsetning 4. maí.

Rætt var um ósk Mæðrastyrksnefndar um að kaupa stærri hlut í húsnæði í Hátúni 12, en starfsemi þeirra er sprungin. Framkvæmdastjóri skoðar hvaða möguleikar eru í boði að svo stöddu.

Áhyggjur fyrirtækja í húsinu hvað varðar bílastæðamál voru rædd og möguleikan á að búa til fleiri stæði eða jafnvel "drop-off" stæði við reit garðsins sem er næstur götunni, en það þarf allt að fara í formlegt umsóknarferli hjá borginni.

Blað Sjálfsbjargar, Klifur, hlaut 1, 5 milljón króna styrk frá félagsmálaráðuneytinu.

Fjáröflunarmál voru einnig mikið rædd og tilboð frá Miðlun og Fundraising UK sem allt var samþykkt af stjórn.

Fjáröflunarvinna var í fullum gangi og verkefni MPM nema fyrir Sjálfsbjörg gekk vel. Búið var að taka fimm viðtöl og myndatökur í fullum gangi. Myndirnar verða notaðar á vefsíðu og í annað auglýsingarefni.

Laganefndarvinna fyrir Landsfund 2021 var mikið rædd og ráðgjöf er varðar stjórnarform frá Hrönn Pétursdóttur. Ákveðið að bíða eftir ráðleggingum frá henni og lögð fram sú tillaga að einungis verða minniháttar breytingar á Landsfundi haustið 2021, ef einhverjar. Hafist verði svo handa við meiri undirbúning og breytingar fyrir Landsfund 2022.

Travable appið var til umræðu og vék framkvæmdastjóri því af fundi. Tillaga að bókun kom frá varaformanni:

"Rætt var um aðgengisappið Travable og hvernig það getur nýst félagsmönnum Sjálfsbjargar. Einnig var rætt um hvort til greina komi að Sjálfsbjörg LSH eignaðist appið og stuðlaði að áframhaldandi uppbyggingu þess. Stjórnarmenn voru sammála um að appið og rekstur þess falli vel að markmiðum Sjálfsbjargar á margan hátt. Það gæti einnig nýst sem góð viðbót við innra starfs samtakanna t.d við að virkja ungt hreyfihamlað fólk til að taka þátt í aðgengisúttektum og vinnu sem því tengist. Varaformanni og framkvæmdastjóra falið að taka saman frekari upplýsingar um málið og senda stjórnarmönnum til skoðunar. "

Sala á Kistuholti rædd. Framkvæmdastjóri var sett í það verk að senda póst á formenn og segja frá helstu málum.

Skrifað var undir nýtt lán vegna Sauma-húsnæðisins, en upphaflegt lán var kúlulán sem mikilvægt var að bæta úr. Rætt var um hátt lántökugjald á nýja láninu sem átti mögulega að vera skammtímalán og hvort hægt væri að fá betra lán eftir að greiddar yrðu 20 milljónir inn á Sauma lánið við sölu Kistuholts.

Dómsmál Brynju tafðist vegna nýrra gagna frá lögmanni Brynju. Sett dagsetning var því færð og málið tekið fyrir að nýju í byrjun júní.

Rætt var einnig um að bæta þurfi samskiptin við aðildarfélögin og vera mun meira í tengslum við þau en hefur verið gert síðustu ár.

Seinni hluti árs

Uppgreiðsla á Kistuholtsláninu og innborgun á Saumalán í Íslandsbanka til umræðu og einnig að lán frá Hjálparliðasjóði yrði greitt, sem það var.

Samstarfsverkefni með HMS og Ferðamálastofu var komið í gang og kominn vísir að sjálfsmati fyrir gistiheimili og hótel. Hugmyndin er að fræða ferðaiðnaðinn um mikilvægi aðgengis og að í gegnum sjálfsmat muni upplýsingar um aðgengi að þessum stöðum vera mun aðgengilegri. Virkilega flott og spennandi verkefni sem mun gagnast ferðaiðnaðinum í heild sinni. Undirstrikað var að mikilvægt væri að Sjálfsbjörg taki virkan þátt í svona verkefnum út á við.

Mögulega umsókn Ehlers-Danlos samtaka Íslands (EDSÍ) að Sjálfsbjörg, en félagar eru um 200 talsins og heldur áfram að stækka. Meðalaldur félagsmanna er um þrítugt. Samþykkt var óformleg þátttaka og að umsókn sé í ferli fram að næsta Landsfundi. Þetta tafðist þó nokkuð af óviðráðanlegum aðstæðum og mun því vonandi vera tekið upp á Landsfundi 2023.

Fjáröflunarnámskeið frá Fundraising UK var haldið í nóvember fyrir stjórn, starfsfólk skrifstofu og aðra áhugasama frá aðildarfélögum landssambandsins. Námskeiðið tókst mjög vel og voru þátttakendur spenntir fyrir því starfi sem koma mun í framhaldi.

NHF afmælisráðstefna var haldin í Kaupmannahöfn í nóvember og voru varaformaður og framkvæmdastjóri Sjálfsbjargar landssambands fulltrúar Íslands. Haraldur Þorleifsson frumkvöðull flutti erindi um Römpum upp Reykjavík og fékk góðar móttökur. Norðurlöndin voru mjög ánægð með hversu vel verkefnið gekk og hversu langt við hér á Íslandi erum komin miðað við þau. Að sjálfsögðu er ennþá verk að vinna en vitundarvakningin sem á sér stað varðandi hjólastólaaðgengi hér á Íslandi er stórt skref í rétta átt. Upptökur af erindum ráðstefnunarinnar eru til.

Rætt var um sameiningu félaga, einkum fyrir vestan en það á eftir að halda félagsfundi til að fá samþykki fyrir sameiningunni. Á hreinu er að heyra þarf í fleiri formönnum varðandi stöðu þeirra.

Framkvæmdir á íbúðum í Hátúni 12 hafa gengið vel og var stjórn ánægð með þær fregnir.

Rætt var um lagabreytingar og að fari þurfi að huga að allsherjar lagabreytingum. Stjórn var sammála um að mikilvægt væri að fá lögmann með okkur í það starf sem allra fyrst. Framkvæmdastjóri fer í að finna lögmann með sérþekkingu á félagsmálum.

4. Og 5. Hæðin voru til umræðu. Möguleikar á að leigja þær til fyrirtækja annaðhvort í heild sinni eða sem co-working space / samvinnurými voru ræddir. Einnig möguleikar á að búa til fleiri íbúðir en mikill biðlisti er eftir hentugu húsnæði. Skoða þarf þetta nánar.

AÐILDARFÉLÖG SJÁLFSBJARGAR LSH. OG STJÓRNARFÓLK 31.12. 2021

Sjálfsbjörg á Akureyri og nágrenni

Herdís Ingvadóttir	formaður
Ívar Herbertsson	varaformaður
Jósep Sigurjónsson	gjaldkeri
Kristín Sigfúsdóttir	ritari
Sigrún María Óskarsdóttir	meðstjórnandi

Varamenn:

Jakob Tryggvason
Linda Egilsdóttir
Rúnar Þór Björnsson

Sjálfsbjörg í Austur-Húnavatnssýslu

Ingunn María Björnsdóttir	formaður
Kristín Hrönn Árnadóttir	varaformaður
Auður Ingibjörg Hafsteinsdóttir	gjaldkeri
Jón Sigurðsson	ritari
Sigríður Höskuldsdóttir	meðstjórnandi
Bjarni Stefánsson	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg í Bolungarvík

Kristján Karl Júlíusson	formaður
Ólafía Ósk Runólfsdóttir	varaformaður
Nikólína Beck Þorvaldsdóttir	gjaldkeri
Margrét Sæunn Hannesdóttir	ritari
Magnús Ingi Jónsson	meðstjórnandi
Anna Torfadóttir	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg á Siglufirði/Fjallabyggð

Hafdís Eyland Gísladóttir	formaður
Sigurrós Sveinsdóttir	varaformaður
Sólveig Halla Kjartansdóttir	gjaldkeri
Guðný Guðmundsdóttir	ritari
Björg Einarsdóttir	meðstjórnandi
Finnur Óskarsson	meðstjórnandi
María Lillý Ragnarsdóttir	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg á Mið-Austurlandi

Guðni Sigmundsson	formaður
Berglind Sigurðardóttir	varaformaður
Þórir Dan Friðriksson	gjaldkeri
Sigríður Birna Ólafsdóttir	ritari
Arnar Klementsson	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg á Húsavík og nágrenni

María Óskarsdóttir	formaður
Hermann Larsen	gjaldkeri
Sigurbjörg Jóhannesdóttir	ritari

Varamenn:

Agnar Kári Sævarsson
Kristbjörn Óskarsson
Einar Þór Kolbeinsson

Sjálfsbjörg á höfuðborgarsvæðinu

Grétar Pétur Geirsson	formaður
Hannes Sigurðsson	varaformaður
Arndís Baldursdóttir	gjaldkeri
Brandur Bryndísarson Karlsson	ritari
Guðmundur Haraldsson	meðstjórnandi

Varamenn:
Ólafur Bjarni Tómasson
Guðrún Elísabet Bentsdóttir
Sigvaldi Búi Þórarinsson
Margrét Lilja Aðalsteinsdóttir
Pála Kristín Bergsveinsdóttir

Sjálfsbjörg á Ísafirði

Hafsteinn Vilhjálmsson	formaður
Auður Björnsdóttir	varaformaður
María Hagalínsdóttir	gjaldkeri
G. Sigríður Þórðardóttir	itari
Helgu Þuríður Magnúsdóttir	meðstjórnandi

Varamenn:
Hrefna Magnúsdóttir
Halla Sigurðardóttir

Sjálfsbjörg í Skagafirði

Magnús G. Jóhannesson	formaður
Ólafur Rafn Ólafsson	varaformaður
Stefanía Fjóla Finnbogadóttir	gjaldkeri
Sæunn Hrönn Jóhannesdóttir	ritari
Sigríður Gunnarsdóttir	meðstjórnandi
Sigrún Fossberg Arnardóttir	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg á Suðurlandi

Svanur Ingvarsson	formaður

Sjálfsbjörg á Suðurnesjum

Hafdís B. Hilmarsdóttir	formaður
Margrét S. Jónsdóttir	varaformaður
Vilhelmína Pálsdóttir	gjaldkeri
Ágúst Guðjónsson	ritari
Guðný P. Adólfsdóttir	meðstjórnandi
Auður Brynjólfsdóttir	meðstjórnandi
Dóra B. Ársælsdóttir	meðstjórnandi

Sjálfsbjörg á Vopnafirði

Marie Therese Robin	formaður
Haraldur Jónsson	gjaldkeri
Björn Halldórsson	ritari

ÁRSREIKNINGUR SJÁLFSBJARGAR LSH. FYRIR 2021

Efnisyfirlit **bls.**

Skýrsla stjórnar	**2**
Áritun endurskoðanda	**3 - 4**
Rekstrarreikningur	**5**
Efnahagsreikningur	**6 - 7**
Sjóðstreymi	**8**
Skýringar	**9 - 13**

Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra
Kennitala 570269-2169
Hátún 12, 105 Reykjavík

Skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra

Meginstarfsemi sambandsins

Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra eru samtök aðildarfélaga Sjálfsbjargar sem starfa víða um land og bera öll nafn Sjálfsbjargar og svo staðsetningu.

Aðalstarfsemi Sjálfsbjargar landssambands hreyfihamlaðra fer fram á skrifstofu samtakanna sem er í húseign þeirra að Hátúni 12, 105 Reykjavík.

Helstu starfsemisþættir eru:
1. Hagsmuna- og málefnabarátta
2. Fjáröflun og rekstrarmál
3. Útgáfu- og kynningarstarfsemi
4. Rekstur Sjálfsbjargarhússins
5. Rekstur Sjálfsbjargarheimilisins

Starfsemin á árinu

Rekstur Sjálfsbjargar var með svipuðu móti í ár og síðastliðin ár. Heildarvelta samtakanna árið 2021 nam kr. 193 milljónum og hefur aukist um 34% frá fyrra ári. Tap ársins nam kr. 23 milljónum í samanburði við 15 milljóna hagnað árið 2020. Fjöldi ársverka á árinu 2021 var 4,94 en var 4,42 árið árið á undan.

Það er álit stjórnar Sjálfsbjargar að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu samtakanna í lok árs 2021, rekstrarafgangi ársins og fjárhagslegri þróun samtakanna, komi fram í ársreikningnum.

Covid-19 hefur haft óveruleg áhirf á starfsemi sambandsins. Ekki er gert ráð fyrir að verulegum áhrifum á yfirstandandi ári.

Jöfnun taps

Stjórnin vísar til eiginfjáryfirlits vegna jöfnun taps ársins.

Stjórn Sjálfsbjargar landssambands hreyfihamlaðra og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning samtakanna fyrir árið 2021 með áritun sinni.

Reykjavík, 31. mars 2022

Stjórn: Framkvæmdastjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar Sjálfsbjargar landssambands hreyfihamlaðra

Álit
Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Sjálfsbjargar landsambands hreyfihamlaðra fyrir árið 2021, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sambandsins á árinu 2021, efnahag þess 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Ársreikningurinn innifelur
- Skýrslu stjórnar og framkvæmdarstjóra.
- Rekstrarreikning ársins 2021.
- Efnahagsreikning 31. desember 2021.
- Sjóðstreymi ársins 2021.
- Skýringar, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits
Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óhæði
Við erum óháð sambandinu samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi sambandsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra
Stjórn og framkvæmdarstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra sem lá fyrir við áritun okkar. Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til skýrslu stjórnar og framkvæmdarstjóra og við staðfestum hana ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi sambandsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu stjórnar og framkvæmdarstjóra höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar og framkvæmdarstjóra hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdarstjóra á ársreikningnum
Stjórn og framkvæmdarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Stjórn og framkvæmdarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum sambandsins að meta hæfi þess til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning sambandsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa sambandið upp eða hætta rekstri þess, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi sambandsins. Stjórnendum sambandsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi þess til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins
Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með áliti okkar. Nægjanleg vissa er mikil vissa en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir áliti okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sambandsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi sambandsins eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi þess. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausu áliti. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að sambandið verði ekki lengur rekstrarhæft.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Reykjavík, 31. mars 2022

PricewaterhouseCoopers ehf.

Ljósbrá Baldursdóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2021

	Skýringar	2021	2020
Rekstrartekjur			
Framlög og styrkir		7.366.454	9.693.540
Fjáraflanir, hollvinir, happdrætti ofl.		69.253.749	63.963.672
Húsaleigutekjur		111.659.581	65.469.667
Aðrar tekjur		4.384.289	4.526.897
	4	192.664.073	143.653.776
Rekstrargjöld			
Kostnaðar vegna fjáraflana		29.043.843	28.081.411
Laun og launatengd gjöld	5	60.175.923	27.578.404
Félagsmál		8.988.549	3.002.031
Húsnæðiskostnaður	6	83.875.313	44.280.959
Annar rekstrarkostnaður		10.737.879	11.994.978
Afskriftir	8	16.328.454	12.917.438
		209.149.961	127.855.221
Rekstrartap		(16.485.888)	15.798.555
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	7	(6.648.369)	(1.091.126)
		(6.648.369)	(1.091.126)
Tap ársins		(23.134.257)	14.707.429

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Eignir	Skýringar	2021	2020
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	8		
Fasteignir og lóðir		233.871.748	304.131.091
Innréttingar, áhöld og tæki		15.010.928	5.052.363
		248.882.676	309.183.454
Eignir í hlutdeildarfélögum		1.000.000	0
Fastafjármunir samtals		249.882.676	309.183.454
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	9	3.974.711	1.621.582
Kröfur á tengd félög	10	3.961.141	276.752
Handbært fé	11	22.253.215	32.660.711
		30.189.067	34.559.045
Eignir samtals		280.071.743	343.742.499

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Eigið fé og skuldir	Skýringar	2021	2020
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé	12	166.659.565	189.793.823
		166.659.565	189.793.823
Skuldir			
Langtímaskuldir:			
Skuldir í íslenskum krónum	13	89.004.144	12.510.705
		89.004.144	12.510.705
Skammtímaskuldir:			
Viðskiptaskuldir		10.567.266	9.755.694
Aðrar skammtímaskuldir		7.806.589	6.119.094
Skuld við tengda aðila	10	0	9.715.000
Næsta árs afborganir af langtímaskuldum	13	6.034.179	115.848.183
		24.408.034	141.437.971
Skuldir samtals		113.412.178	153.948.676
Eigið fé og skuldir samtals		280.071.743	343.742.499

Almennar upplýsingar	1
Grundvöllur reikningsskila	2
Samanburðarfjárhæðir	3
Aðrar upplýsingar	14
Fimm ára yfirlit	15

Sjóðstreymi ársins 2021

	Skýringar	2021	2020
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Tap ársins		(23.134.257)	14.707.429
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	8	16.328.454	12.917.438
Tap af sölu eigna		453.124	0
		(6.352.679)	27.624.867
(Hækkun) lækkun rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	9	(2.353.129)	3.750.988
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		2.499.067	(10.993.737)
		145.938	(7.242.749)
Handbært fé (til rekstrar) frá rekstri		(6.206.741)	20.382.118
Fjárfestingahreyfingar			
Fjárfestingar varanlegra rekstrarfjármuna	8	(15.881.520)	(20.271.567)
Fjárfesting í hlutdeildarfélagi		(1.000.000)	0
Sala varanlegra rekstrarfjármuna		59.400.720	0
		42.519.200	(20.271.567)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán		115.439.000	0
Afborganir langtímalána	13	(148.759.566)	(507.866)
Tengdir aðilar, breyting	10	(13.399.389)	11.596.478
		(46.719.955)	11.088.612
Lækkun (hækkun) á handbæru fé		(10.407.496)	11.199.163
Handbært fé í byrjun árs		32.660.711	21.461.548
Handbært fé í árslok		22.253.215	32.660.711

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra eru samtök aðildarfélaga Sjálsbjargar sem starfa víða um land og bera öll nafn Sjálfsbjargar og svo staðsetningar.

Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra er með heimilisfesti á Íslandi. Skráð aðsetur félagsins er að Hátúni 5, 105 Reykjavík. Sjálfsbjörg landssamband hreyfihamlaðra er ekki skattskylt.

2. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og settur fram í íslenskum krónum. Gerð er grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem eru þær sömu og árið á undan að öðru leyti en því sem fram kemur hér á eftir. Ársreikningurinn er gerður miðað við áframhaldandi starfsemi.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

3. Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

4. Innlausn tekna

Tekjur eru færðar þegar eignarréttur og áhætta hefur færst yfir til kaupanda og hægt er að meta fjárhæðina með ábyggilegum hætti. Tekjur eru færðar á gangvirði móttekins gagngjalds eða kröfu, og endurspeglar móttekna fjárhæð fyrir selda vöru eða þjónustu að frádregnum afslætti, vöruskilum og virðisaukaskatti.

Vörusala
Tekjur af vörusölu eru færðar við afhendingu. Tekjur eru færðar á gangvirði móttekins gagngjalds eða kröfu, og endurspeglar móttekna fjárhæð fyrir selda vöru eða þjónustu að frádregnum afslætti og vöruskilum.

Sala á þjónustu
Tekjur af veittri þjónustu eru færðar á því tímabili þegar þjónustan er veitt í hlutfalli við stöðu verks á uppgjörsdegi. Staða verks tekur mið af raunverulegri veittri þjónustu sem hlutfall af heildarþjónustu sem veita skal.

5. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld ársins sundurliðast þannig:	**2021**	**2020**
Laun	45.709.648	21.470.235
Mótframlag í lífeyrissjóð	6.548.441	3.143.308
Launatengd gjöld	7.917.834	2.964.861
	60.175.923	27.578.404

Fjöldi ársverka á reikningsárinu eru 4,94 en voru 4,42 á fyrra ári.

Mismunur á milli ára skýrist af eftirfarandi ástæðum. Laun framkvæmdastjóra í fullu starfi árið 2021, en árið 2020 var starfandi framkvæmdastóri í hlutastarfi á verktakalaunum. Ráðin var inn nýr starfsmaður í húsvörslu og flutningur var á tveimur stöðugildum starfsmanna SBH yfir til LSH. Tekjur á móti flutningi sjást á móti hækkunum í leigutekjum.

Skýringar

6. Húsnæðiskostnaður

Vegna breytinga á skipulagi í húsnæðinu, fluttu íbúar SBH sem voru á 4 og 5. hæð niður á aðrar hæðir hússins og íbúar LSH sem áður voru á 1.-3. hæð fluttu upp á efri hæðir hússins. Um 12 íbúðir voru gerðar upp samhliða þessum flutningum, skipt var um innréttingar, dúka, málað ofl.

Leiguhúsnæði til Osteostrong var gert kárt, Hjálpartækjaleiga var endurnýjuð vegna myglumála og skipt var um dyrasímakerfi í öllu húsinu.

Á síðasta ári komu upp bæði bruna og vatnstjón í húsinu með tilheyrandi kostnaði. Hluti af þeim kostnaði mun fást til baka í gegnum tryggingar á næsta ári 2022.

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

	Banka- reikningar	Langtíma- eign / skuld	Aðrir liðir	**Samtals 2021**	**Samtals 2020**
Vaxtatekjur og verðbætur	45.409	0	0	45.409	251.968
Vaxtagjöld og verðbætur	0	(6.213.399)	(480.273)	(6.693.672)	(1.351.489)
Gengismunur	0	0	(106)	(106)	8.395
	45.409	(6.213.399)	(480.379)	(6.648.369)	(1.091.126)

8. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og tæki og hugbúnaður	**Samtals**
Árslok 2020:			
Bókfært verð í ársbyrjun	296.036.432	5.792.893	301.829.325
Viðbót ársins	19.280.058	991.509	20.271.567
Afskriftir	(11.185.399)	(1.732.039)	(12.917.438)
Bókfært verð í árslok	304.131.091	5.052.363	309.183.454
Bókfært verð í árslok 2020 greinist þannig:			
Kostnaðarverð	768.241.768	36.637.352	804.879.120
Afskrifað samtals	(464.110.677)	(31.584.989)	(495.695.666)
Bókfært verð í árslok	304.131.091	5.052.363	309.183.454
Árslok 2021:			
Bókfært verð í ársbyrjun	304.131.091	5.052.363	309.183.454
Leiðrétt vegna seinasta árs	(10.000.000)	0	(10.000.000)
Viðbót ársins	0	15.881.520	15.881.520
Bókfært verð seldra eigna	(49.853.844)	0	(49.853.844)
Afskriftir	(10.405.499)	(5.922.955)	(16.328.454)
Bókfært verð í árslok	233.871.748	15.010.928	248.882.676
Bókfært verð í árslok 2021 greinist þannig:			
Kostnaðarverð	698.664.346	52.518.872	751.183.218
Afskrifað samtals	(464.792.598)	(37.507.944)	(502.300.542)
Bókfært verð í árslok	233.871.748	15.010.928	248.882.676

Fasteignir	0-12%
Innréttingar, áhöld og tæki	35%

Skýringar

8. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Áætlaður nýtingartími og hrakvirði er endurmetið og aðlagað, ef þörf er á, í lok hvers reikningssárs.

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Hagnaður og tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eigna á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði. Þegar eignir eru seldar sem endurmetnar hafa verið sérstaklega, eru fjárhæðir á sérstöku endurmati meðal eigin fjár sem tilheyra viðkomandi eignum millifærðar á óráðstafað eigið fé.

Vaxtagjöld af lánum sem tekin hafa verið til þess að fjármagna varanlega rekstrarfjármuni eru eignfærð á þeim tíma sem það tekur að koma þeim í nýtingarhæft ástand. Önnur vaxtagjöld eru gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Fasteignamat og vátryggingaverðmæti

Fasteignir sambandsins í árslok 2021 voru eftirtaldar:	Fasteigna- mat	Brunabóta- mat	Bókfært verð
Hátún 12, Reykjavík	2.904.850.000	2.932.950.000	233.871.748
	2.904.850.000	2.932.950.000	233.871.748

Veðsetningar

Á fasteignum sambandsins í Hátúni 12 hvíla þinglýst veð og skuldbindingar til tryggingar skuldum þess, sem voru að uppgreiðsluvirði kr. 95 milljónir í árslok 2021.

9. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:	**2021**	**2020**
Viðskiptakröfur	3.631.634	971.795
Minnisbækur loforð	87.800	87.800
Greiðslukort Visa/Euro	255.277	561.987
	3.974.711	1.621.582

10. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar Sjálfsbjargar eru Sjálfsbjargarheimilið, aðildarfélög Sjálfsbjargar sem starfrækt eru víðsvegar um landið, framkvæmdarstjórn samtakanna og aðrir lykilstarfsmenn. Upplýsingar varðandi tengda aðila eru eftirfarandi:

	2021	**2020**
Tekjur	46.165.979	2.752.652
Gjöld	1.841.908	0
Kröfur á tengda aðila		
Sjálfsbjargarheimilið	3.914.870	187.349
Sjálfsbjargarfélögin	46.271	89.403
	3.961.141	276.752

Engin niðurfærsla hefur verið færð vegna lána til tengdra aðila.

Skuld við tengda aðila		
Hjálpaliðasjóður	0	9.715.000
	0	9.715.000

Skýringar

11. Handbært fé

Handbært fé samkvæmt efnahagsreikningi og sjóðstreymi samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

12. Eigið fé

Yfirlit um breytingu á eigin fé

	Óráðstafað eigið fé
Hreyfingar 2020:	
Staða í ársbyrjun	175.086.394
Hagnaður ársins	14.707.429
Staða í árslok	189.793.823
Hreyfingar 2021:	
Staða í ársbyrjun	189.793.823
Tap ársins	(23.134.257)
Staða í árslok	166.659.565

13. Langtímaskuldir

	2021	**2020**
Skuldir í íslenskum krónum:		
Verðtryggðar skuldir. Vextir 5,3%	0	13.358.888
Óverðtryggðar skuldir. Vextir 7,55%	95.038.323	115.000.000
	95.038.323	128.358.888

Framangreind vaxtahlutföll eru vegnir meðalvextir viðkomandi lánaflokka í samræmi við vaxtakjör lána í árslok.

Afborganir af langtímaskuldum sambandsins í árslok 2021 greinast þannig á næstu ár:

Árið 2022	6.034.179
Árið 2023	6.034.179
Árið 2024	6.034.179
Árið 2025	6.034.179
Árið 2026	6.034.179
Síðar	64.867.427
	95.038.323

Langtímaskuldir samtals kr. 95.038.323, koma þannig fram í efnahagsreikningi:

Afborganir ársins 2022, færðar meðal skammtímaskulda	6.034.179
Afborganir með gjalddaga eftir eitt ár eða síðar	89.004.144
	95.038.323

Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í ársbyrjun 2022. Áfallnar verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í rekstrarreikningi.

Lántaka er færð í upphafi á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði sem stofnað er til. Lántaka er síðan færð á afskrifuðu kostnaðarverði. Mismunur, ef einhver er, á andvirðinu (að frádregnum viðskiptakostnaði) og innlausnarvirði er fært í rekstrarreikning að teknu tilliti til reglubundinnar dreifingar affalla/yfirverðs.

Skýringar

14. Aðrar upplýsingar

Hjálparliðasjóður Sjálfsbjargar landssambands hreyfihamlaðra, var stofnaður árið 1997 með það að markmiði að auðvelda hreyfihömluðum að ferðast.

	2021	2020
Staða Hjálparliðasjóðs í byrjun árs	4.279.078	4.271.212
Greitt inná Hjálpaliðasjóð vegna Kistuholts 19	10.000.000	0
Innvextir	23.665	10.085
Styrkir	0	0
Fjármagnstekjuskattur	(5.206)	(2.219)
Staða handbærs fjár Hjálparliðasjóðs í lok árs	14.297.537	4.279.078
Skuld við landssambandið v. útgreiddra styrkja	0	9.715.000
Staða Hjálparliðasjóðs í árslok	14.297.537	13.994.078

15. Fimm ára yfirlit

Fimm ára yfirlit félagsins greinist þannig:

	2021	2020	2019	2018	2017
Rekstur					
Rekstrartekjur	192.664	143.654	143.278	141.612	138.552
Rekstrargjöld	(209.150)	(127.855)	(150.570)	(125.647)	(113.284)
Hagnaður f. fjárm.liði	(16.486)	15.799	(7.293)	15.965	25.268
Fjármagnsliðir	(6.648)	(1.091)	(1.027)	(2.645)	(1.562)
Hagnaður (tap) ársins	(23.134)	14.707	(8.320)	13.320	23.706
Efnahagur					
Fastafjármunir	248.883	309.183	301.829	315.290	185.382
Veltufjármunir	30.189	34.836	28.992	28.731	26.877
Eignir samtals	279.072	344.019	330.822	344.021	212.259
Eigið fé	166.660	189.794	175.086	183.406	170.086
Skuldbindingar	0	0	0	0	0
Langtímaskuldir	89.004	12.511	128.039	128.543	13.888
Skammtímaskuldir	24.408	141.438	27.696	32.071	28.285
Eigið fé og skuldir	280.072	343.742	330.822	344.021	212.259

Undirritunarsíða

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Björk Sigurðardóttir

Undirritað af:
Björk Sigurðardóttir
0404882009
Dags: 31.03.2022
Tími: 09:48:00
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Guðni Sigmundsson

Undirritað af:
Guðni Sigmundsson
1503653339
Dags: 31.03.2022
Tími: 11:12:04
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Hrafnhildur Kristbjörnsdóttir

Undirritað af:
Hrafnhildur Kristbjörnsdóttir
0906872479
Dags: 31.03.2022
Tími: 11:50:09
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Margrét Lilja Aðalsteinsdóttir

Undirritað af:
Margrét Lilja Aðalsteinsdóttir
1402962449
Dags: 31.03.2022
Tími: 09:16:16
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Margrét Sigríður Jónsdóttir

Undirritað af:
Margrét Sigríður Jónsdóttir
0503615789
Dags: 31.03.2022
Tími: 11:23:22
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Ásta Þórdís Skjalddal Guðjónsdóttir

Undirritað af:
Ásta Þórdís Skjalddal Guðjónsdóttir
0401665489
Dags: 31.03.2022
Tími: 09:28:44
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. stjórnar Sjálfsbjargar
Ólafía Ósk Runólfsdóttir

Undirritað af:
Ólafía Ósk Runólfsdóttir
2808754069
Dags: 31.03.2022
Tími: 10:06:06
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Fh. framkvæmdastjóra Sjálfsbjargar
Ósk Sigurðardóttir

Undirritað af:
Ósk Sigurðardóttir
3107753479
Dags: 31.03.2022
Tími: 10:01:53
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5

Áritun endurskoðanda
Ljósbrá Baldursdóttir

Undirritað af:
Ljósbrá Baldursdóttir
2406715659
Dags: 31.03.2022
Tími: 13:30:29
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 3cb54f78-dc4b-46b9-bf15-d4fc77c293f5